

Förvaltning, handläggare, telefon
Tekniska enheten
Carina Nilsson, 0620-68 21 93

Bilaga 1. Samrådsunderlag Granvågs vattenskyddsområde

Samrådsunderlag gällande revidering av vattenskyddsområdet i Granvåg, Sollefteå kommun

Skyddsområden

Ett förslag på tre olika skyddszoner har upprättats. Syftet med skyddszonerna är att med bl. a föreskrifter långsiktigt skydda vattentäkten. Indelningen i skyddszoner har gjorts enligt riktlinjer från Naturvårdsverket som finns sammanfattade i skriften Handbok om vattenskyddsområde (2010:5). Indelningen av skyddsområdet görs med avseende på vilken grad av försiktighet som bör iakttas i de olika områdena utifrån vattenförekomstens egenskaper och behov av skydd.

De skyddszoner som föreslås inrättas är följande:

Primära skyddszonen täcker den del av grundvattenmagasinet där uppehållstiden för vattnet är mindre än ca 100 dygn innan vattentäkten nås.

Den sekundära skyddszonen omfattar den del av tillrinningsområdet som har en tillrinningstid på minst 100 dygn från dess inre gräns och minst ett år från dess yttre gräns.

De delar av ett tillrinningsområde som faller utanför någon av ovan nämnda klassningar räknas till tertiära skyddszonen.

Förslag till skyddsområden presenteras grafiskt i Bilaga 1a.

Risakanalys

För att identifiera och värdera olika risker har en riskanalys av verksamheterna vid Granvåg vattentäkt genomförts.

De risker som innebär aktiv riskhantering där förebyggande och/eller förberedande åtgärder ska övervägas är följande:

- Dammhaveri
- Framtida spridning av växtnäring på jordbruks- och skogsmark
- Spridning av bekämpningsmedel på jordbruks- och skogsmark
- Spridning av näringsämnen och kemikalier vid fiskodlingar
- Framtida och befintliga brunnar (energianläggningar eller dricksvattenbrunnar etc.)

- Trafikolycka
- Olycka med transport av farligt gods
- Framtida saltning av väg
- Spridning av bekämpningsmedel på banvallen
- Spridning av bekämpningsmedel i trädgårdar
- Tvätt av fordon
- Upplag av sliprar
- Förorenad mark

- Arsenik – förhöjda halter
- Transformatorstationer utan sekundärt skydd
- Materialtäkter
- Framtida miljöfarlig verksamhet
- Båttrafik

De risker som bedöms allvarligast, där förebyggande och/eller förberedande åtgärder är nödvändiga, är följande:

- Enskilda avloppsanläggningar
- Framtida upplag och tillverkning av asfalt, oljegrus
- Läckage från hantering av petroleumprodukter
- Bränder
- Sabotage

Merparten av de risker som identifierats regleras genom revidering av skyddsområdet med tillhörande föreskrifter.

Bilaga 2. Allmän information om vattenskydd

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap miljöbalken, MB.

Hänsynsregler

I 2 kap miljöbalken finns de allmänna hänsynsreglerna som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att om yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräcklig kunskap och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten, tel. 112, miljömyndigheten samt vattentäktens huvudman.

Ersättning

Föreskrifter enligt 7 kap. 22 § MB riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången eller riskera att skada vattentillgången. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning avsevärt försvåras (31 kap. 3-4 § MB). Om det krävs tillstånd för en viss verksamhet eller åtgärd betalas ersättning endast om tillstånd har vägrats eller förenats med särskilda villkor (31 kap. 5 § MB). Överenskommelse om ersättning ska träffas med sökanden, Sollefteå kommun. Nås ingen överenskommelse ska talan om ersättning eller inlösen föras i mark- och miljödomstolen senast 1 år efter att beslutet vunnit laga kraft (31 kap. 13 § MB).

Tillsyn

Enligt miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13) är länsstyrelsen tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden beslutade av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan i framtiden komma att besluta om att tillsynen ska överlätas till kommunen om kommunen ansöker om det.

Uppsättning av skyltar

Huvudmännen för vattentäkten ska sätta upp informationsskyltar vid vägar som passerar gränsen för skyddsområdet. För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt väglagen Länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet

enligt väglagen. Det är utöver detta lämpligt att huvudmannen informerar fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I 6 kap NFS 2015:2, Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel framgår att det är förbjudet att utan särskilt tillstånd yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom primär (inre) och sekundär (yttre) skyddszon inom vattenskyddsområde. Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunens nämnd för miljöfrågor. Nämnden ska sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillståndet kan medges eller inte och om tillstånd ges också meddela villkor för tillståndet.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2017:5) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda föreskrifter inom vattenskyddsområde. Dessa föreskrifter gäller vid hantering av brandfarliga vätskor eller spillolja i cisterner ovan och i mark som rymmer mer än 1 m³ vätska samt rörledningar och slangledningar som är anslutna till sådana cisterner. Inom vattenskyddsområde gäller föreskrifterna för hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja. Den som avser att installera en cistern enligt ovan ska senast fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds skriftligen informera tillsynsmyndigheten om detta. Kraven på information till tillsynsmyndigheten gäller inte för de cisterner och rörledningar som har installerats före ikraftträdandet (1 juli 2018) och som inte omfattades av krav på information till tillsynsmyndigheten innan installation enligt tidigare bestämmelser.

Naturvårdsverkets föreskrifter innebär bl.a. att cisterner i och ovan mark samt rörledningar och slangledningar ska ha ett sekundärt skydd inom vattenskyddsområde. Cisterner ovan mark ska ha sekundärt skydd i form av invallning. Rörledningar och slangledningar ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd. Undantag från kravet gäller dock för cisterner med tillhörande ledningar i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt, om inte tillsynsmyndigheten anger annat. Rörledning i byggnad får inte dras i eller under golv, utan ska förläggas väl synlig.

Det är enligt Naturvårdsverkets föreskrifter förbjudet att hantera mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor inom de delar av ett vattenskyddsområde som betecknas som primär (inre) skyddszon och sekundär (yttre) skyddszon utan sekundärt skydd.

Vidare ska informationsskylt om att tanken står i ett vattenskyddsområde vara uppsatt vid påfyllningsrör för cistern inom vattenskyddsområde. Då det finns anledning att misstänka att mark- eller vattenområde blivit förorenat ska tillsynsmyndigheten omedelbart underrättas. Ansvarig för att underrättelse sker är den som hanterar brandfarliga vätskor eller spillolja.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet.

Dispensmöjligheter

Om särskilda skäl föreligger kan kommunen medge dispens från meddelade föreskrifter enligt 7 kap miljöbalken. I samband med en sådan prövning kan kommunen föreskriva de särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Övrig lagstiftning

Förutom fastslagna skyddsföreskrifter gäller inom vattenskyddsområdet även sådana bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning.